

kunnen zijn, dat verschillende giften (niet alleen bacteriën) de wanden der ruggemergs vaatjes zoo kunnen veranderen, dat chorea daarvan het gevolg is? Het verband tusschen chorea en eene rheumatische diathese zou dan eenigszins verklaard zijn.

Oud-Beierland, 17 Januari 1886.

Dr. J. F. PH. HERS.

Glaucoma. — In ALBRECHT VON GRAEFE'S *Archiv für Ophthalmologie*, Bd. XXXI, Abth. IV geeft Dr. SCHOEN uit Leipzig eene nieuwe theorie omtrent het glaucoom. Volgens hem is zoowel het glaucoma simplex als het glaucoma acutum eene ziekte der accommodatie.

De aan drie punten ontspringende meridionale vezelen van den m. ciliaris gaan in de richting van den aequator van het oog in pezen over, die om het geheele oog heenloopen en zich vasthechten aan de scheede van de gezichts-zenuw. Aanhoudende werking der accommodatie kan zodoende excavatie der papilla n. optici veroorzaken, daar de m. ciliaris door zijne pezen eene trekking aan de scheedevoortzetting van den n. opticus uitoefent, welke trekking door middel der lamina-vezelen op het inwendige der zenuw wordt voortgeplant. De hierdoor optstaande excavatio accommodativa is de voorlooper van het glaucoma simplex.

Samentrekking van den m. ciliaris veroorzaakt verhoogden druk in het glasvocht. In de voorste oogkamer wordt de tensie bij accommodatie niet verhoogd, maar verlaagd. De lens moet dus tegengehouden worden bij accommodatie en dit kan slechts geschieden door vermeerderde spanning van het voorste zonula-blad, onder den invloed der circulair-vezelen en der binnenste en middenste meridionale vezelen van den m. ciliaris. Functioneële relatieve insufficiëntie dezer vezelen heeft dus tengevolge, dat de lens bij accommodatie niet meer op hare plaats wordt gehouden, maar door het onder hoogere drukking staande glasvocht naar voren wordt geduwd. Hierdoor draait het corpus ciliare om een vast punt in de nabijheid van het kanaal van Schlemm. De iris-wortel wordt tegen het corpus ciliare en de cornea aangedrukt; de afvoerwegen worden gesloten en verhoogde drukking is het noodzakelijk gevolg.

Verhoogde inspanning der accommodatie kan dus eensdeels door trekking aan de opticus-scheeden, excavatie, en anderdeels door naar voren dringen der lens, verhoogde spanning veroorzaken.

De gunstige werking der iridectomie bij glaucoom, zolang nog geen verkleving der iris met corpus ciliare en cornea heeft plaats gevonden, wordt door deze theorie gemakkelijk verklaard. Volkomen correctie van hypermetropie, presbyopie en astigmatismus, vooral in het tijdperk waarin het accommodatievermogen begint af te nemen, is dringend noodzakelijk. WESTHOFF.

— ❁ —

I N G E Z O N D E N.

OPMERKINGEN OVER EENIGE CIJFERS VAN HET VERSLAG VAN HET GENEESKUNDIG STAATSTOEZICHT.

Geachte Redactie!

Vergun mij een paar opmerkingen naar aanleiding van de in het *Weekblad van het Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* van 30 Januari l.l. opgeno-

men cijfers, ontleend aan het „Verslag aan den Koning van de bevindingen en handelingen van het Geneeskundig Staatstoezicht over 1884”.

Ongeveer twee jaren geleden vestigde ik in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* de aandacht op de geringe zorg, waarmede dit gedeelte van het verslag werd saamgesteld, daarbij tevens eene verbeterde opgave voegende, welke opgave dan ook in het daarop volgende verslag wordt aangetroffen.

Edoch, het verslag over 1884 gaat weder aan hetzelfde euvel mank. Men oordeele: Volgens het laatstverschenen verslag klom de geneeskundige bevolking in Nederland van 1807 tot 1816, dus met 9, feitelijk echter (zie verslag 1883) van 1802 tot 1816, dus met 14. Het cijfer der tandmeesters klom, volgens het verslag, van 63 tot 90, dus met 27, feitelijk echter (men telle het aantal tandmeesters in de verschillende provinciën bijeen) klom het slechts van 66 tot 68, dus met 2.

Volgens meergenoemd verslag *daalde* het cijfer der vroedvrouwen van 731 op 650, dus met 81, terwijl men, te werk gaande als boven en het verslag over 1883 raadplegende, zal bemerken, dat het cijfer niet alleen niet daalde, doch dat er eene *vermeerdering* is van 9; het klom namelijk van 751 op 760, hetwelk dus een verschil oplevert van 90 vroedvrouwen.

Aangezien waarschijnlijk de meesten, die bovengenoemd verslag lezen, zich niet de moeite zullen getroosten om die verschillende optellingen na te gaan en alleen op de eindcijfers letten, is het misschien niet geheel van nut ontbloot om deze rectificatie in uw blad op te nemen; zij kan dan tevens dienen ter verklaring van het verschil in de opgaven, welke in het eerstdaags verschijnende 2de deel van het Geneeskundig Jaarboekje voor 1886 zullen voorkomen en die van het bovengenoemd verslag.

Rotterdam, 1 Februari 1886.

Dr. SANNES.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. — Volgens *the Lancet* zoude in Columbia een plant, *Aliza* genaamd, ontdekt zijn, waarvan het sap dusdanige styptische eigenschappen bezit, dat het onmiddellijk iedere bloeding zoude stelpen.

— Onder het opschrift „Scarlet fever from the Cow” ontleent *the British Medical Journal* van 30 Januari aan een bij de Marylebone Vestry ingediend rapport het volgende. Op 14 December l.l. werden talrijke gevallen van roodvonk en angina bijna gelijktijdig in Dorset Square waargenomen en de oorzaak daarvan in het gebruik van eene en dezelfde melk vermoed. De melk was grootendeels uit eene boerderij van de parish Hendon en slechts voor een klein gedeelte uit die van Swindon betrokken. De Hendon-melk werd regelmatig aan drie slijters A., B. en C. geleverd en op 15 December was geen spoor van eenige besmettelijke ziekte op de boerderij aan te wijzen geweest. Toch bleek het, dat 5 gevallen van roodvonk reeds omstreeks 3 December in een gezin te Hampstead waren voorgekomen en dat die patiënten onmiddellijk hun melk uit de Hendon-boerderij, en wel van den slijter A., betrokken hadden. Op verzoek van de autoriteit werd door den slijter A. de aflevering tijdelijk gestaakt en de melk, welke anders in Marylebone zoude gedebiteerd worden, gedeeltelijk wegge-